

Asia: VN/7447/2025

Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi maakunta-, yleis- ja asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta annetun ympäristöministeriön asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Varsinaiseen Katja II asetukseen ei ole huomautettavaa yleisellä tasolla.

Yleiset huomiot kaavamerkintöihin – ja määräyksiin

Kaavamerkintöjen ja määräysten perusmuodot ovat oleellisia. Kaavamerkinnät ja –määräykset ovat työkaluja joitakin tavoitteita kohti. On tarkoituksenmukaista, että pohjana ovat lähtökohtaisesti nykyiset koetellut työkalut. Tässä yhteydessä tehdään kuitenkin iso tekninen remontti. Samaan aikaan työkaluvalikkoa saattaisi olla tarpeen peilata vahvemmin nykyisiin, 25 vuodessa tarkentuneisiin tavoitteisiin, jotta valikko olisi niiden näkökulmasta varmasti tasapainoinen ja tarkoituksenmukainen.

Valtakunnallinen ja yhteismitallinen tiedonkeruu ja tilastointitavoite asettaa myös painetta, että työkalut olisivat jo alkuvaiheessa tasapainoisuuden lisäksi riittävän oikeaan osuneita ja yksitulkintaisia. Paikalliset tilanteet ja tarpeet vaihtelevat, mikä luo luonnollisesti oman haasteensa yhteismitallisuudelle ja standardien työkalujen käyttökelpoisuudelle.

Asetuksen arviointi kaavamerkintä ja –määräysvalikkojen suhteen olisi helpompaa, jos kaikki oleelliset määräyssidallot olisi esitetty yhdessä liitteessä liitteen 4 ja aiempien valtakunnallisten kaavamerkintä ja -määräysohjekirjojen tapaan. Nyt ilmeisesti kokonaiskuvan kannalta oleellinen liite 2 ei ole osana lausuntopyyntöaineistoa. Kokonaiskuva ja eri määräysten suhde toisiinsa jää osin tästä syystä hahmottumatta.

Yksityiskohtaisempia huomioita kaavamerkintöihin – ja määräyksiin

Kävely ja pyöräily ovat kestävimpiä liikkumismuotoja, ne huomioidaan väylämerkinnöin. Voitaasiinko saada lisäarvoa niiden priorisointiin ohjaavista aluemerkinnoista? (yleiskaava)

Reaaliset kerrostaloalueet (AK) jakautuvat ainakin kahteen luokkaan: kaupunkimaisiin tiiviisiin ja sekoittuneisiin ja toisaalta lähiömaisempiin, jossa on ainoastaan välttämättömimmät peruspalvelut. Pitäisikö tämä huomioida jotenkin jo pääkäyttötarkoituksessa? (yleiskaava, asemakaava)

On hämmentävää, että liite 4 ei esittele joissakin kohdin velvoittavia määräysmuotoiluja, vaan ainoastaan sallivia. Pimentoon jäävät kaupunkimaiselle ympäristön ohjaamiselle oleellinen myymälätilan vaatiminen katutasoon, kuten myös kerrosluvun pakottaminen. (Ilmeisesti nämä ovat yhdisteltävissä sitten eri liitteiden sisällöistä, mutta tulkinta ei ole yksiselitteinen) (asemakaava)

KM ja KMK, missä vaiheessa näihin keskittymiin aletaan sisään rakentaa vahvaa joukkoliikennevaadetta esim. ilmastovaikutusten huomioinnin näkökulmasta? (yk, ak)

Ilmeisesti maakuntakaavan tasolla ei ole tarvetta ja tarkoituksenmukaisuutta merkinnälle TY, esim. vaikka teeman vihersiirtymä alla? (mk)

Talousrakennuksen erillistä rakennusoikeutta ei ole perusmuotoiluissa? (asemakaava)

Lisäksi seuraavat asiat herättivät kysymyksiä ja nämä huomiot auttavat toivottavasti valmistelun viimeistelyssä.

Joitakin erotteluja on vaikea nähdä yksitulkintaisina ja käyttö voi muodostua kirjavaksi (mikä on MT:n ja MTP:n ero, miten sitä aletaan käyttää?)

Merkinnöissä ja määräyksissä saattaa olla myös samalle asialle kaksi eri merkintä-määräystä (kuten "r00%" ja "(00%)", mikä on epätarkoituksenmukaista. Lisäksi merkinnän (00%) yksiköksi ei ole ilmoitettu %)

Vihertehokkuus (v) on ymmärrettävä, jos ajatellaan että vihreää voi olla myös pystysuunnassa tai joissain tapauksissa useammassa kerroksessa (vrt. tehokkuusluku (e))? (Todennäköisesti hyvä karkea ja riittävän yksinkertainen työkalu, joskin kasvillisuuden peittämä pinta vaatinee oman tulkintakriteerinsä.)

Jotkin merkinnät viittaavat tilapäiseen tilanteeseen, mutta ovat kuitenkin tarkoituksenmukaisia kaavan tasolla? Kuten konsultointivyyöhyke (konsu) ja määräaikainen kieltä rakennuksen rakentamiseksi (mrk)?

Jotkut käyttötarkoituskirjainyhdistelmät eivät rakennus johdonmukaisesti, eivätkä auta intuitiivista merkitystulkintaa (kuten LP, LPY, LPL, LH, LHA..), lisäksi jotkin merkinnät vaikuttavat graafisesti keskeneräisiltä (kuten /jk ali tai kvSR tai II kap (ylös) ja kap II (alas)).

